

MILE TOMIĆ
SRPSKO - RUMUNSKI FRAZEOLŠKI REČNIK
TOM I: A-NJ
(SADRŽI 65.000 SRPSKIH FRAZEMA)

MILE TOMICI
DICȚIONAR FRAZEOLŠIC SÂRB - ROMÂN
VOL. I: A-NJ
(CUPRINDE 65.000 DE FRAZEME SÂRBEȘTI)

Srpsko-rumunski frazeološki rečnik, Tom I: A - NJ

Dicționar frazeologic sârb-român, Vol. I: A - NJ

Referenți științifici: **Prof. univ. dr. Domnița Tomescu**
Prof. univ. dr. Ion Toma

Culegere computerizată: **Mile Tomici**
Tehnoredactor: **Mile Tomici**
Coperta: **Mile Tomici**
Corectori: **Veljko Radoja (Beograd)**
Mile Tomici

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TOMIĆ, MILE

Srpsko-rumunski frazeološki rečnik : (sadrži 65.000 srpskih frazema) / Mile Tomić = Dicționar frazeologic sârb-român :
(cuprinde 65.000 de frazeme sârbești) / Mile Tomici. - București : Editura Universitară, 2020
2 vol.
ISBN 978-606-28-1128-0
Vol. 1. : A-NJ. - 2020. - ISBN 978-606-28-1126-6

81

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062811266

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2021
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47 / 07217 CARTE / 0745.200.357
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

MILE TOMIĆ

**SRPSKO - RUMUNSKI FRAZEOLOŠKI
REČNIK**

(SADRŽI 65.000 SRPSKIH FRAZEMA)

TOM I: A-NJ

MILE TOMICI

**DICȚIONAR FRAZEOLOGIC
SÂRB - ROMÂN**

(CUPRINDE 65.000 DE FRAZEME SÂRBEȘTI)

VOL. I: A-NJ

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2021

UVODNI DEO

PARTEA INTRODUCȚIVĂ

UVOD

U *Uvodnom delu* našeg prethodnog rada slične strukture (*Rumunsko-srpski frazeološki rečnik, Temišvar, 2012*), donosimo svoje primedbe o frazeologiji, o frazemima i o strukturi tog rečnika. Neke od tih primedbi ponovićemo i ovde, pogotovo one koje mogu biti od koristi korisnicima ovog rada.

Sastavljanjem nekog *frazeološkog dvojezičnog rečnika* nailazi se na niz teško rešivih problema koje izaziva još uvek nejasan status *Frazeologije* kao posebne lingvističke discipline ili kao dela leksikografije, sintakse itd. Nećemo se zadržavati na svim stavovima izraženim u stručnoj literaturi, oni se mogu naći u priloženoj *Literaturi*, nastojavaćemo posebno na našem stavu kako prema *frazeologiji* tako i prema *frazeološkoj jedinici*.

Većina stručnjaka smatra da je *Frazeologija* posebna lingvistička disciplina i da, prema tome, ne bi trebalo više insistirati na određivanju njenog statusa. Sve spekulacije na tu temu su već prevaziđene. Prvi korak ka rešavanju nedoumica oko statusa *Frazeologije* činimo prikupljanjem i objavljivanjem frazeoloških jedinica u obliku rečnika. On nam nameće neke osnovne principe bez kojih se ne može napredovati u istraživanju ove građe. *Rečnik* nas primorava *da beležimo sve varijante, da donosimo što potpuniji semantički sadržaj svakog frazema, da uspostavljamo veze između frazema različitih oblika, ali identičnog ili skoro identičnog semantičkog značenja* itd.

Ovaj rad sadrži nešto sasvim malo preko 65.000 srpskih *leksičkih jedinica* (u nastavku *frazemi*) i njihovih fonetskih, morfoloških, leksičkih i sintaksičkih varijanti.

U rumunskoj i u stranoj stručnoj literaturi, frazemi se sređuju na različite načine, najčešće, prema *ključnoj reči*, prema *prvoj punoj reči*, po redosledu svih punih reči itd. Svako od ovih sređivanja građe otežava pronalaženje nekog frazema u *rečniku*. Korisnici *frazeoloških rečnika* naviknuti su već na način traženja nekog običnog ili složenog leksičkog oblika u rečniku po azbučnom redosledu.

U našem radu, frazemi se donose kao nezavisne, samostalne reči, kao da ni ne postoje pauze između njihovih sastavnih delova. Frazem *Mlatiti praznu slamu* smatramo, teoretski, kao *jednu reč*, *Mlatitipraznuslamu*, pa se kao takav može naći u rečniku sasvim lako na svom azbučnom mestu. U tom slučaju, više nas ne zanimaju diskusije u stručnoj literaturi o principima određivanja *ključnih reči*, o postojanju samo jedne ili većeg broja ključnih reči u nekom frazemu, o prisustvu *formalne ključne reči* ili i neke *semantičke ključne reči* itd.

Polazeći od tog principa, svaki frazem je smatran kao samostalni leksem i frazemi su poređani prema svom azbučnom redosledu. Takav redosled zadržan je i u *Sadržaju*, ali tamo se označavaju i stranice gde dolaze frazemi istog početnog slova.

Srpske frazeme donosimo velikim masnim slovima, posle crtice slede semantički odgovarajući rumunski oblici istog ili sasvim približnog semantičkog sadržaja dotičnom srpskom frazemu i najzad, posle skraćenice **v. (vidi)** nabrajamo nekoliko varijanti srpskog frazema, identičnog ili približnog semantičkog sadržaja. Sve se te srpske varijante nalaze i na svom azbučnom mestu gde se, takođe pomoću skraćenice **v.**, šalje na osnovni oblik. Za osnovni oblik uzima se uvek onaj koji se prvi pojavljuje u *Rečniku* prema svom fonetskom sadržaju i samo prema tome, nipošto prema nekim drugim kriterijumima:

ADEKVATNO KAZNITI KOGA – A măsura pedeapsa după greutatea faptei; A potrivi pedeapsa după crimă; A potrivi pedeapsa după culpă; A potrivi pedeapsa după vină; A potrivi pedeapsă după vinovăție; v. *Adekvatno kazniti koga zbog zločina; Odmeriti kaznu prema težini krivice.*

BACATI KLIPOVE POD NOGE KOME – A pune bețe în roate cuiva; A băga bețe în roate cuiva; A pune tălpi; A sta în picioarele cuiva; v. *Bacati klipove pod točkove kome; Bacati kome granu na put; Bacati kome klipove pod noge; Bacati kome klipove pod točkove; Gurati klipove pod noge kome; Gurati klipove pod točkove kome; Gurati kome klipove pod noge; Gurati kome klipove pod točkove; Gurati kome klipove u točkove; Podmetati klipove pod noge kome; Podmetati klipove pod točkove kome; Podmetnuti kome klipove pod noge; Podmetati kome klipove pod točkove; Stavljati kome klipove pod točkove.*

CRN KAO ABANOS – Negru ca abanosul; Negru ca catranul; Negru ca cărbunele; Negru ca cerneala; Negru ca corbul; Negru ca fundul ceaunului; Negru ca noaptea; Negru ca pana corbului; Negru ca păcatul; Negru ca smoala; Negru ca tăciunele; Negru corb; Negru-n negru; v. *Crn kao đavo; Crn kao katran; Crn kao ugalj; Crn kao zift.*

DOK OKOM TREPNEŠ – Cât ai clipi.

GLEDA KOGA S PREZIROM – Privește chiorăș pe cineva; Se uită ca la un nimic; Se uită ca o cutră; Se uită ca toți dracii; v. *Mrko ga gleda; Popreko gleda koga; Popreko meriti koga; Smrknuto ga gleda; Zlobno gleda koga.*

GLUP KAO CEPANICA – E prost ca bâta; E prost ca noaptea; Prost ca o cizmă; Prost ca gardul; Prost ca napul; Prost ca noaptea; Prost de-a binelea; Prost de dă în gropi; Prost făcut grămadă; Prost fără pereche; Prost până peste poate; v. *Glup kao čizma; Glup kao ćuskija; Glup kao noć; Glup kao peta; Kratke pameti; Lak ispod kape; Plitke pameti; Prava volina; Pravi bukvan.*

MLATITI PRAZNU SLAMU – A bate apa în piuă; A bate apa în piuă să se aleagă untul; A pisa apa în piuă; A pisa apa în piuă să se aleagă untul; A tăia frunză la câini; A tăia frunzele câinilor; A toca frunză câinilor; v. *Mlatiti vodu u stupi da napravi maslo; Tucati vodu u avanu; Tući vodu u avanu.*

PAMETAN ČOVEK BELEŽI, BUDALA PAMTI – Deșteptul își notează, prostul ține minte.

PAMETAN ČOVEK ZNA MNOGO, BUDALA ZNA SVE – Deșteptul știe multe, prostul știe tot.

SAM-SAMCAT – Singur-singurel; Om fără socoteală; O inimă pustie; Nici tu casă, nici tu masă; Nici tu cățel, nici tu purcel; Eu și cu mine; De unul singur; Singur de capul lui; N-ai cu cine trăi, n-ai cu cine muri; v. *Bez ikoga.*

Sve srpsake frazeme preuzeli smo iz već napisanih i objavljenih srpskih rečnika u Srbiji. Nismo dodavali ništa van tih izvora.

Mnogo smo razmišljali da li da, u slučaju većeg broja varijanti, dajemo odgovarajuće rumunske semantičke oblike samo kod prve citirane srpske varijante u ovom rečniku, a kod svih ostalih da šaljemo korisnika na prvu ili da, kod svake srpske formalne varijante donosimo sve odgovarajuće rumunske semantičke oblike, posle čega da uputimo korisnika na prvu pomenutu varijantu. Naše rešenje je išlo jedino u prilog korisnika ovog rečnika iako bi se onom drugom varijantom uštedeo izvestan broj stranica, ali bi se otežalo korišćenje rečnika.

Semantičko značenje svakog frazema nalazili smo u stručnoj literaturi, što znači da nismo vršili posebna istraživanja na terenu pogotovo tamo gde su takve informacije bile sasvim skromno zabeležene u već objavljenim studijama i rečnicima. Nova istraživanja doneće ne samo nova značenja ovde uključenih srpskih frazema već i nove frazeme jer u srpskom i u rumunskom jeziku broj frazema premašuje 150.000 frazeoloških jedinica.

CUVÂNT - ÎNAINTE

În *Cuvânt - înainte* la lucrarea noastră precedentă de structură similară (*Dicționar frazeologic român - sârb*, Timișoara, 2012), am făcut o serie de precizări privind atât frazeologia și frazelele, cât și structura dicționarului respectiv. Unele dintre aceste observații vor fi repetate și aici, mai ales acelea care pot fi de folos celor ce vor lucra cu dicționarul de față.

Elaborarea unui *dicționar frazeologic bilingv* pune o serie de probleme, în cea mai mare parte greu de rezolvat, probleme generate de statutul neclarificat al *frazeologiei*, ca ramură aparte a lingvisticii sau ca parte a lexicografiei, a sintaxei etc. Nu vom analiza toate pozițiile exprimate în literatura de specialitate, ele se pot consulta în *Bibliografia* anexată, dar vom insista asupra poziției noastre atât față de *frazeologie*, cât și față de *unitatea frazeologică*.

Majoritatea specialiștilor sunt de acord că *Frazeologia* este o disciplină aparte a lingvisticii așa încât aici nu mai trebuie insistat pentru stabilirea statutului ei ca atare. Orice speculație pe această temă este depășită. Primul pas spre lămurirea tuturor nedumeririlor privind statutul *frazeologiei* constă în adunarea și publicarea unităților frazeologice sub formă de *Dicționar* pentru că acest model, dicționarul, impune anumite procedee elementare de lucru care nu pot fi ocolite: *notarea tuturor variantelor, indicarea conținutului semantic al unității frazeologice, stabilirea legăturilor semantice dintre unități frazeologice diferite ca formă dar identice sau aproape identice ca sens etc.*

Lucrarea de față conține foarte puțin peste 65.000 de *unități frazeologice sârbești* (în continuare *frazeme*) și de variante ale acestora, variante fonetice, morfologice, lexicale și sintactice.

În literatura de specialitate, română și străină, frazelele sunt ordonate în mod diferit; după *cuvântul-cheie*, după primul *cuvânt plin*, în ordinea tuturor *cuvintelor pline* etc. Oricare dintre aceste variante de ordonare, și multe altele, creează o serie de greutăți în identificarea unui frazem la locul lui unde este plasat în *Dicționar*. Cei care se folosesc de un *Dicționar frazeologic* sunt deja obișnuiți cu inserarea cuvintelor simple și compuse în ordinea lor strict alfabetică.

În lucrarea de față, frazelele sunt ordonate ca niște cuvinte independente, ca și cum nu ar exista nicio pauză între elementele constitutive ale unui frazem: *Mlatiti praznu slamu* este considerat, teoretic, ca *Mlatitipraznuslamu* și poate fi găsit, în *Dicționar*, cu multă ușurință la locul lui fonetic. În această situație nu ne mai interesează toate discuțiile din literatura de specialitate privind principiile de stabilire a cuvântului-cheie, a existenței unui singur sau a mai multor cuvinte-cheie într-un singur frazem, a prezenței unui *cuvânt-cheie formal* și a altui *cuvânt-cheie semantic* etc.

Pornind de la principiul că un frazem este ordonat ca un cuvânt independent, frazelele sunt aranjate în ordine strict alfabetică. Ordonarea frazemelor este indicată în **Cuprinsul** lucrării unde sunt notate și paginile din *Dicționar*, la care sunt inserate frazelele cu aceeași inițială.

Frazemele sârbești sunt notate cu litere bold drepte, separat, prin pauză se notează formele românești cu sensul identic sau foarte apropiat de sensul frazemului sârbesc, după care, prin v., (**vezi**) se aduc câteva variante ale frazemului sârbesc, identice sau apropiate semantic. Aceste variante sârbești apar și la locul lor din ordinea alfabetică unde, tot prin v., se face trimiterea la forma de bază care este considerată întotdeauna aceea ordonată mai întâi în *Dicționar* doar după forma ei fonetică, și nu după vreun alt criteriu:

ADEKVATNO KAZNITI KOGA – A măsura pedeapsa după greutatea faptei; A potrivi pedeapsa după crimă; A potrivi pedeapsa după culpă; A potrivi pedeapsa după vină; A potrivi pedeapsă după vinovăție; v. *Adekvatno kazniti koga zbog zločina; Odmeriti kaznu prema težini krivice.*

BACATI KLIPOVE POD NOGE KOME – A pune bețe în roate cuiva; A băga bețe în roate cuiva; A pune tălpi; A sta în picioarele cuiva; v. *Bacati klipove pod točkove kome; Bacati kome granu na put; Bacati kome klipove pod noge; Bacati kome klipove pod točkove; Gurati klipove pod noge kome; Gurati klipove pod točkove kome; Gurati kome klipove pod noge; Gurati kome klipove pod točkove; Gurati kome klipove u točkove; Podmetati klipove pod noge kome; Podmetati klipove pod točkove kome; Podmetnuti kome klipove pod noge; Podmetati kome klipove pod točkove; Stavljati kome klipove pod točkove.*

CRN KAO ABANOS – Negru ca abanosul; Negru precum catranul; Negru precum cărbunele; Negru precum cerneala; Negru precum corbul; Negru ca fundul ceaunului; Negru ca noaptea; Negru ca pana corbului; Negru ca păcatul; Negru ca smoala; Negru ca tăciunele; Negru corb; Negru-n negru; v. *Crn kao đavo; Crn kao katran; Crn kao ugalj; Crn kao zift.*

DOK OKOM TREPNEŠ – Cât ai clipi.

GLEDA KOGA S PREZIROM – Privește chiorăș pe cineva; Se uită ca la un nimic; Se uită ca o cutră; Se uită ca toți dracii; v. *Mrko ga gleda; Popreko gleda koga; Popreko meriti koga; Smrknuto ga gleda; Zlobno gleda koga.*

GLUP KAO CEPANICA – E prost ca bâta; E prost ca noaptea; Prost ca o cizmă; Prost ca gardul; Prost ca napul; Prost ca noaptea; Prost de-a binelea; Prost de dă în gropi; Prost făcut grămadă; Prost fără pereche; Prost până peste poate; v. *Glup kao čizma; Glup kao ćuskija; Glup kao noć; Glup kao peta; Kratke pameti; Lak ispod kape; Plitke pameti; Prava volina; Pravi bukvan.*

MLATITI PRAZNU SLAMU – A bate apa în piuă; A bate apa în piuă să se aleagă untul; A pisa apa în piuă; A pisa apa în piuă să se aleagă untul; A tăia frunză la câini; A tăia frunzele câinilor; A toca frunză câinilor; v. *Mlatiti vodu u stupi da napravi maslo; Tucati vodu u avanu; Tući vodu u avanu.*

PAMETAN ČOVEK BELEŽI, BUDALA PAMTI – Deșteptul își notează, prostul ține minte.

PAMETAN ČOVEK ZNA MNOGO, BUDALA ZNA SVE – Deșteptul știe multe, prostul știe tot.

SAM-SAMCAT – Singur-singurel; Om fără socoteală; O inimă pustie; Nici tu casă, nici tu masă; Nici tu cățel, nici tu purcel; Eu și cu mine; De unul singur; Singur de capul lui; N-ai cu cine trăi, n-ai cu cine muri; v. *Bez ikoga.*

Frazemele sârbești sunt selectate din lucrările de specialitate elaborate și publicate în Serbia. Nu am adus niciun frazem din afara acestor izvoare.

Am meditat destul de mult dacă este mai bine, ca în cazul frazemelor cu mai multe variante, să introducem corespondentele semantice românești numai cu prima lor variantă formală citată în *Dicționar*, iar la toate celelalte să facem doar trimitere la prima sau să repetăm, la fiecare variantă a unui frazem sârbesc corespondentele semantice românești și apoi să facem trimitere la prima variantă. Hotărârea noastră a mers până la urmă în favoarea celor ce vor folosi acest *Dicționar*, cu toate că prima variantă ar duce la economisirea unui număr de pagini dar ar face dificilă folosirea lui.

Conținutul semantic al fiecărui frazem este cules din literatura de specialitate. Nu am efectuat anchete lingvistice noi de câte ori am considerat că ar mai fi necesară o completare a valorii semantice în cazul anumitor frazeme. Cercetările noi vor aduce nu numai valori noi ale frazemelor deja analizate în lucrarea de față, ci și un număr mai mare de frazeme, întrucât în limba sârbă și română numărul unităților frazeologice depășește cifra de 150.000.

LITERATURA

Bibliografie

- Nicolae ANDREI, Ion Constantin Tănase, *Dicționar de locuțiuni, expresii și sintagme românești*, București, Oscar Print & Societatea pentru Învățătura Poporului Român, 2004.
- D. ANDRIĆ, *Rečnik žargona*, Beograd, 1976.
- A. BANTAȘ, L. LEVIȚCHI, A. GHEORGHITOIU, *Dicționar frazeologic român-englez*, București, Teora, 1999.
- Doina BĂRBUȚ, Ion MIJLOVEANU, *Expresii populare românești și locuțiuni*, Editura Suflet Românesc, Craiova, 1995.
- I. BERG, *Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre*, București, Editura Științifică, 1969.
- Gh. BOLOCAN, Tatiana VORONȚOVA, Elena ȘODOLESCU-SILVESTRU, Iustina BURCI, *Dicționar frazeologic român-rus*, vol. I, II, Craiova, Editura Universitaria, 1999.
- Vasile BREBAN, Gheorghe BULGĂRE, Doina GRECU, Ileana NEIESCU, Grigore RUSU, Aurelia STAN, *Dicționar de expresii și locuțiuni românești*, Editura Științifică, București, 1969.
- Vasile BREBAN, *Dicționar general al limbii române*. [București], Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
- I.-A. CANDREA, Gh. ADAMESCU, *Dicționarul enciclopedic ilustrat*. I.-A. CANDREA, Partea I, *Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi*, București, Editura Cartea Românească, 1931.
- D. COJOCARU, *Frazeologia. Concepte de bază*, București, 2004.
- D. COJOCARU, *Frazeologie și cultură*, București, 2004.
- Gheorghe COLȚUN, *Aspecte ale frazeologiei limbii române*, Chișinău, 1997.
- Eugen COSTESCU, *Dicționar frazeologic român-italian*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979.
- Alexandru DOBRESCU (Coordonator), *Dicționar de expresii și locuțiuni românești*, Iași, Mydo Center, 1997.
- Gabriela DUDA, *Dicționar de locuțiuni ale limbii române*, București; All Educational, 2002.
- Gabriela DUDA, Aglaia GUGUI, Marie Jeanne WOJCICKI, *Dicționar de expresii și locuțiuni ale limbii române*, București, Editura Albatros, 1985.
- S. DUMITRĂSCHEL, *Până-n pânzele albe. Expresii românești*, ediția a doua, revăzută și augmentată, Iași, Institutul European, 2001.
- Branko B. GOLOVIĆ, *Frazeološki srpsko-italijansko-francuski rečnik*, Albatros Plus, Beograd, 2010.
- Elena GORUNESCU, *Dicționar frazeologic francez-român și român-francez*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981.
- Stefana KALDIEVA-ZAHARIEVA, *Dicționar frazeologic român-bulgar Румънско-български фразеологичен речник*, Sofia, Editura Academiei Bulgare de Științe „Prof. Marin Drinov”, 1997.
- Živorad KOVAČEVIĆ, *Srpsko-engleski rečnik idioma, izraza i izreka*, Filip Višnjić, Beograd, 1991.
- Živorad KOVAČEVIĆ, *Srpsko-engleski frazeološki rečnik*, Filip Višnjić, Beograd, 2002.
- Živorad KOVAČEVIĆ, *Englesko-srpski frazeološki rečnik*, Treće izdanje, Filip Višnjić, Beograd, 2003.
- Leon LEVIȚCHI, Andrei BANTAȘ, Andreea GHEORGHITOIU, *Dicționar frazeologic român-englez*, ediția a 2-a, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
- H. MANTSCH, A. ANUȚEI, H. KELP, *Dicționar frazeologic român-german*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979.
- Josip MATEŠIĆ, *Frazeološki rječnik hrvatskoga i srpskog jezika*, IRO „Školska knjiga”, Zagreb, 1982.
- Tanja MILENKOVIĆ, *IDIOMI u srpskom jeziku*, „Atelje 63”, Aleksinac, 2006.
- Boško MILOSAVLJEVIĆ, Margot VILIJAMS-MILOSAVLJEVIĆ, *Srpsko-engleski rečnik idioma*, Srpska književna zadruga, Beograd, 1991.
- Dr Miloš MOSKOVLJEVIĆ, *Rečnik savremenog srpskog književnog jezika s jezičkim savetnikom*, Beograd; Gutenbergova Alaksija, 2000.
- Dragana MRŠEVIĆ-RADOVIĆ, *Frazeološke glagolsko-imeničke sintagme u savremenom srpskohrvatskom jeziku*, Filološki fakultet, Beograd, 1987.
- Olga MURVAI, *Dicționar frazeologic român-maghiar*, Sprinter Publisher.

- Valeria NEAGU; Maria Gabriela NECHEȘ, Tudora ȘANDRU MEHEDINȚI, Maria Melania ALBU, *Dicționar frazeologic spaniol-român*, Univers Enciclopedic. București, 2008.
- A. NEGREANU, *Dicționar de expresii român-francez*, București, All Educational, 2000.
- Dr Dorđe OTAŠEVIĆ, *Mali srpski frazeološki rečnik*, Alma, Beograd, 2007.
- Svetomir RISTIĆ, Jovan KANGRGA, *Enciklopedijski nemnačko-srpski rečnik*, I, II, Beograd; Prosveta, 2004.
- Constantin TEODOROVICI, Rafael PISOT, *Dicționar român - spaniol de expresii și locuțiuni*, Iași, Editura Polirom, 2005.
- H. TIKTIN, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, Vol. I - III, Cluj-Napoca, Clusium, 2000-2005.
- Mile TOMICI, Zur genesis phraseologischer Einheiten am Beispiel slavischer und nichtslavischer Sprachen im *Balkanraum*, Phraseologie und ihre Aufgaben, Mennheim, 1983, p. 234-243.
- Mile TOMIĆ, *O odnosu između teorije i prakse u tretiranju frazeoloških jedinica, Z problemów frazeologii polskej i slawiańskiej*, IV, Varșovia, 1986, p. 237 - 242; republicat în *Književni život*, XXX, 1, Timișoara, 1987, p. 87- 88.
- Mile TOMIĆ, *Dicționar macedonean- român, Македонско-романски речник*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, Македонска книга, Скопје; București, 1986.
- Mile TOMIĆ, *Dicționar român – macedonean, Романско-македонски речник*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, Македонска книга, Скопје; București, 1986.
- Mile TOMICI, *Dicționar sârb-român*, Timișoara, Editura Uniunii Sârbilor din România, I, A-L, 1998; II, Lj-P, 1999; III, R- Ž, 1999.
- Mile TOMICI, *Dicționar român - sârb*, București, Editura Academiei Române, 2005.
- Mile TOMICI, *Dicționar frazeologic al limbii române*, București, Editura Seaculum Vizual, 2009.
- Mile TOMICI, *Dicționar frazeologic român-sârb, Rumunsko-srpski frazeološki rečnik*, Timișoara, Editura Uniunii Sârbilor din România, 2012.
- A. VOLCEANOV, G. VOLCEANOV, *Dicționar de argou și expresii familiare ale limbii române*, București, Livpress, 1998.
- A. I. ZANNE, *Proverbele românilor. Proverbe, zicători, povățuiri, cuvinte adevărate, asemănări, idiotisme și cimilituri*. (Reeditare rezumativă, ediție îngrijită de C. Ciuchindel), București, Editura Tineretului, 1959.

*

* *

- Dicționar explicativ al limbii române*, București, Univers Enciclopedic, 1998.
- Dicționarul limbii române*, I-II, București, Socsec, Tom I, partea I (A+B), 1913; Tom I, partea II (C), 1940; Tom II, partea I (F-I): Imprimeria națională, 1934; Tom II, partea II (fasc. I: J - lacustru; fasc. II: ladă-lepăda; fasc. III, lepăda-lojniță), 1937-1944.
- Dicționarul limbii române*, Tomul VI–XIII, M-Z, București, Editura Academiei Române, 1966-2005.
- Dicționarul limbii române*, Tomul I, partea 1-6, D, București, Editura Academiei Române, 2006-2008.
- Dicționarul limbii române literare contemporane*, I-IV, București, Editura Academiei Române, 1955-1957.
- Dicționarul limbii române moderne*, București, Editura Academiei Române, 1958.
- Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, București, Univers Enciclopedic, 2005.
- Micul dicționar academic*, vol. I-IV, București, Univers Enciclopedic, 2001-2003.
- Rečnik srpskohrvatskog književnog i narodnog jezika*, Srpska akademija nauka i umetnosti, I- ; Beograd, 1959 -
- Rečnik srpskohrvatskoga književnog jezika*, Fototipsko izdanje, Matica Srpska, I -VI, Novi Sad, 1982.
- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, I-XXII. Zagreb, 1880-1973.

SRPSKA LATINICA

ALFABETUL LATIN AL LIMBII SÂRBE

A a

B b

C c M m

Č č

Ć ć

D d

Dž dž

Đ đ

E e

F f

G g

H h

I i

J j

K k

L l

Lj lj

N n

Nj nj

O o

P p

R r

S s

Š š

T t

U u

V v

Z z

Ž ž

**REČNIK
DICȚIONAR**

A

- ABECEDNI REGISTAR** – Indice alfabetic; Nomenclator alfabetic.
- A DA I NE GOVORIMO O TOME** – Nici vorbă de așa ceva; Să nici nu pomenim; Nici să nu pomenim; Să nici nu dăm în pomeneală; v. *A da i ne pominjemo; A kamoli; Još manje.*
- A DA I NE POMINJEMO** – Nici vorbă de așa ceva; Cu atât mai puțin; Să nici nu pomenim; Nici să nu pomenim; Să nici nu dăm în pomeneală; v. *A da i ne govorimo o tome.*
- ADAMOVA JABUČICA** – Mărul lui Adam; v. *Adamova jabuka.*
- ADAMOVA JABUKA** – Mărul lui Adam; v. *Adamova jabučica.*
- ADAMOV GREH** – Păcatul lui Adam.
- ADAMOV KOSTIM** – Costumul lui Adam.
- ADAMOV ROD** – Neamul lui Adam
- ADAMSKO KOLENO¹** – Al optulea copil într-o familie.
- ADAMSKO KOLENO²** – De familie nobilă; Persoană nobilă; Om generos.
- A DA NE GOVORIMO O...** – Să nici nu pomenim de... ; Nici să nu pomenim de... .
- ADEKVATNO KAZNITI KOGA** – A măsura pedeapsa după greutatea faptei; A potrivi pedeapsa după crimă; A potrivi pedeapsa după culpă; A potrivi pedeapsa după vină; A potrivi pedeapsa după vinovăție; v. *Adekvatno kazniti koga zbog zločina; Odmeriti kaznu prema težini krivice.*
- ADEKVATNO KAZNITI KOGA ZBOG ZLOČINA** – A măsura pedeapsa după greutatea faptei; A potrivi pedeapsa după crimă; A potrivi pedeapsa după culpă; A potrivi pedeapsa după vină; A potrivi pedeapsa după vinovăție; v. *Adekvatno kazniti nekog.*
- ADMINISTRATIVNA MERA** – Măsură administrativă.
- ADMINISTRATIVNA OKAPANJA** – Încurcături birocratice; v. *Birokratske zavrzlake.*
- ADMINISTRATIVNA VLAST** – Putere administrativă.
- ADMINISTRATIVNI APARAT** – Aparat administrativ.
- ADMINISTRATIVNIM PUTEM** – Pe calea administrativă; Pe cale administrativă.
- ADMINISTRATIVNI POSTUPAK** – Procedură administrativă.
- ADMINISTRATIVNI SLUŽBENIK** – Funcționar administrativ.
- ADMINISTRATIVNO PRAVO** – Drept administrativ.
- ADMIRALSKA ZASTAVA** – Steag de amiral; v. *Admiralski steg.*
- ADMIRALSKI SREG** – Steag de amiral; v. *Admiralska zastava.*
- ADUTIRATI** – A juca cu atuul; v. *Igrati adutom.*
- ADVOKATSKA PRAKSA** – Practică de avocat.
- ADVOKATSKO PUNOMOĆJE** – Prestanță de avocat.
- AFIRMISATI SE** – A se afirma.
- AGENCIJA REČNE PLOVIDBE** – Agenția navigației fluviale.
- AGINA KUĆA** – Casă de agă; Casă bogată.
- AGNEC BOŽJI** – Mielul lui Dumnezeu; Cel care face pe naivul; Cel care face pe nevinovatul; v. *Agnec nezlobni.*
- AGNEC NEZLOBNI** – Mielul lui Dumnezeu; Cel care face pe naivul; Cel care face pe nevinovatul; v. *Agnec Božji.*
- AGOVATI I BLAGOVATI** – A trăi ca în sânul lui Avraam.
- A GOVORIO, A ŠAROV LAJAO** – Bate câmpii; Vorbește aiurea.
- AGRARNA POLITIKA** – Politică agrară.
- AGRARNA REFORMA** – Reformă agrară.
- AGRARNI ODNOSI** – Relații agrare.
- AGRARNI POSEDI** – Latifundii; Domenii.
- AGRARNI PROIZVODI** – Produse agricole.
- AGRARNO PITANJE** – Chestiune agrară.
- AHILOVA PETA** – Călcâiul lui Ahile; Punctul slab; v. *Osetljivo mesto; Slaba strana; Slaba tačka; Slabo mesto.*
- A, JA?** – Și eu! v. *Mene da ne izostavite; Mene da ne preskočite.*
- A, JADNA JA!** – Of, vai de mine!
- AJDE, AJDE!** – Ia vezi! v. *De, de!*
- AKADEMSKA OMLADINA** – Studențime.
- AKADEMSKA SLOBODA** – Demnitate academică.
- AKADEMSKI GRAĐANIN** – Student.
- AKADEMSKI SLIKAR** – Pictor cu pregătire superioară.
- AKADEMSKI STEPEN** – Grad universitar; Grad științific.
- AKADEMSKO OBRAZOVANJE** – Pregătire superioară.

AKADEMSKO ZVANJE – Titlu academic.

A KAMOLI – Nici vorbă de așa ceva; Cu atât mai puțin; Nici să nu pomenim; Să nici nu pomenim; v. *A da i ne govorimo o tome.*

AKCIJE PADAJU – Acțiunile sunt în scădere; Scad perspectivele; Scad acțiunile.

AKCIJE RASTU – Acțiunile cresc; Cresc perspectivele; Cresc acțiunile; v. *Akcije skaču.*

AKCIJE SKAČU – Acțiunile cresc; Cresc perspectivele; Cresc acțiunile; v. *Akcije rastu.*

AKCIONI PROGRAM – Program de acțiune.

AKCIONI RADIJUS – Distanța cea mai mare pe care o poate parcurge un autovehicul cu un singur rezervor de combustibil.

AKO BAȘ HOČEŠ DA ZNAŠ? – Dacă tot vrei să știi? Dacă vrei să le știi pe toate? v. *Ako moraš sve da znaš?*

AKO BAȘ HOČETE – Dacă doriți atât de mult.

AKO BAȘ ŽELITE DA ZNATE – Pentru informarea voastră; v. *Za vašu informaciju.*

AKO BI DO NEČEGA DOŠLO – Dacă apare un pericol; Dacă se ivește o nenorocire.

AKO BISTE BILI TAKO DOBRI – Fiți atât de bun.

AKO BI ZAVISILO OD MENE... – Dacă ar fi după mine...; v. *Ako pitaju mene...*

AKO BOGA ZNAŠ! – Pentru numele lui Dumnezeu! v. *Ako Boga znate! Ako znaš za Boga!*

AKO BOGA ZNATE! – Pentru numele lui Dumnezeu! v. *Ako Boga znaš!*

AKO BOG DÂ – După posibilități; Probabil; Sper; v. *Ako da Bog.*

AKO BOG DÂ! – Dacă o da Dumnezeu! Dacă dă Dumnezeu! Să dea Dumnezeu! v. *Ako bude sreće; Ako sve bude kako treba; Daće Bog! Uz malo sreće.*

AKO BUDE BILO POTREBNO – Dacă e cazul; Dacă e nevoie; Dacă e vorba pe-așa; Dacă e necesar; Dacă găsiți cu cale; La o adică; v. *Ako bude zatrebalo; Ako negde zapne; Ako zatreba; U slučaju potrebe.*

AKO BUDE ODSUTAN – În caz că lipsește; În caz că nu vine; v. *Ako ga nema; Ako izostaje; Ako ne dođe; U slučaju da ne dođe.*

AKO BUDE POTREBNO – Dacă va fi cazul; În caz de necesitate; În caz de nevoie.

AKO BUDE SREĆE – Dacă vom avea noroc; Dacă dă Dumnezeu; v. *Ako Bog dâ!*

AKO BUDE U STANJU – Dacă va fi în stare.

AKO BUDE ZATREBALO – Dacă e necesar; Dacă e nevoie; Dacă e vorbă pe-așa; Dacă găsiți cu cale; v. *Ako bude bilo potrebno.*

AKO ČEMO PRAVO – De fapt; v. *U stvari; Zapravo.*

AKO DA BOG! – După posibilități; Probabil; Sper; v. *Ako Bog dâ!*

AKO DOBRO RAZMISLIMO – Dacă stăm să ne gândim; v. *Ako malo bolje razmislimo.*

AKO DOBRO RAZMISLIŠ – Dacă stai să te gândești; v. *Ako malo bolje razmisliš.*

AKO DO ČEGA DOĐE – Dacă se întâmplă ceva; Dacă vom da de greu.

AKO DOĐE DO GUSTOG – În cazul cel mai rău; Cel puțin; Pe puțin; v. *Ako dođe do najgoreg; U najgorem slučaju.*

AKO DOĐE DO NAJGOREG – În cazul cel mai rău; Cel puțin; Pe puțin; v. *Ako dođe do gustog.*

AKO DOZVOLIMO DA... – Dacă permitem să... .

AKO GA DIRNEŠ PRSTOM – Dacă-l atingi cu un deget.

AKO GA NEMA – În caz că lipsește; În caz că nu vine; v. *Ako bude odsutan.*

AKO GA PAMĆENJE NE VARA – Dacă ține bine minte; Dacă îi mai stă în minte; v. *U živom mu je sećanju; Živo se seća.*

AKO GA, UOPŠTE, IMA – Dacă, în general, există.

AKO GA ZNAM, UBIO ME BOG – Să mă bată Dumnezeu dacă îl cunosc; Eu îl știu, cum îl știi și tu; v. *Ako ti zanš ko je, zam i ja.*

AKO GORIŠ OD ŽELJE – Dacă ai chef; v. *Ako imaš ćef; Ako ti je želja; Kako god želiš.*

AKO HOČEŠ DA ME SASLUŠAŠ? – Dacă vrei să mă ascuți? v. *Slušaj malo pažljivo što ti kažem; Slušaj pažljivo!*

AKO HOČEŠ KOGA DA POZNAŠ, PODAJ MU VLAST U RUKE – Dă-i putere ca să vezi ce fel de om este; v. *Daj mu vlast, prvo će sopstvenog oca obesiti; Daj mu vlast, pa mu poznaj čast.*

AKO HOČETE – Cu atât mai mult.

AKO IGDE, OVDE JE NAJBOLJE – Aici e de trai.

AKO IGDE, OVDE JE ZA MENE – Aici e de mine.

AKO IGDE, OVDE JE ZA NJEGA – Aici e de el.

AKO I KADA – Cine știe dacă; Cine știe când; Dacă cândva; Dacă într-o zi; v. *Ako uopšte jednog dana.*

AKO IMA MNOGO POSLA, IMA I DANA – Om trăi și Om vedea; N-au intrat zilele în sac; Munca îl ține în viață; v. *Ako je kratak dan, duga je godina; Od jednog udara dub ne pada; Od prvog udara dub ne pada.*

AKO IMAŠ ĆEF – Dacă ai chef; v. *Ako goriš od želje.*

AKO IMAŠ GAĆE – Dacă ești bărbat.

AKO IMAŠ ZAVIDE TE, AKO NEMAŠ KUDE TE – Dacă ai, te invidiază, dacă n-ai, te bârfesc; Nu-ți pune mintea cu lumea.

AKO JA IŠTA ZNAM O KOME, O ČEMU – N-am habar de cineva sau de ceva.

AKO IZDRŽI – Numai să țină; *Samo da izdrži.*

AKO IZOSTAJE – În caz că lipsește; În caz că nu vine; v. *Ako bude odsutan.*

AKO IZUSTI REČ, DVE – Nu i-a tors mă-sa pe limbă; Nu i-a tors nimeni pe limbă; Nu i-a tors pe limbă; v. *Jedva da progovori po koju reč; Sasvim je ćutljiv.*

AKO JA IŠTA ZNAM O KOME, O ČEMU – Habar nu am de nimeni, de nimic.

AKO JA IZGUBIM STRPLJENJE – Feriți-vă de mine când îmi pierd răbarea.

AKO JA POBESNIM – Feriți-vă de mine când mă apucă dracii.

AKO JE BOŽJA VOLJA – E voia Domnului; Să fie voia Domnului.

AKO JE CRNA KRAVA, BELO MLEKO LIJE – Nu ține seama aparențe; Și vaca neagră dă lapte alb.

AKO JE CRNO, NIJE ĐAVO – Chiar dacă e negru, nu trebuie să fie drac.

AKO JE KRATAK DAN, DUGA JE GODINA – Om trăi și om vedea; N-au intrat zilele în sac; v. *Ako ima mnogo posla, ima i dana.*

AKO JE MOGUĆE – Dacă-i cu putință.

KO JE NEKO LUD, NE BUDI MU DRUG – Nu te lua după toți proștii.

AKO JE POTREBNO – Dacă e necesar.

AKO JE REČ O TOME – Fiindcă veni vorba; v. *Kad je već reč o tome; Kad smo na toj temi; Pošto smo se prisetili; Pošto smo spomenuli.*

AKO JE RUŽA, PROCVETAĆE – Până la urmă adevărul iese la iveală; Adevărul va ieși la iveală; Se va vedea adevărata valoare.

AKO JE TAKO – Așa fiind; Dacă asta-i treaba; Dacă așa stă treaba; Dacă așa stau lucrurile; v. *Ako se ovako nastavi; Ako stvari i dalje budu tako išle; U tom slučaju.*

AKO JE TOME TAKO – Dacă așa stau lucrurile.

AKO JOŠ DODAMO... – Unde mai pui... .

AKO KOJIM SLUČAJEM – Dacă din întâmplare.

AKO KOMŠIJSKA KUĆA GORI, PAZI NA SVOJU – Dacă arde casa vecinului, ai grijă de casa ta.

AKO KOZA LAŽE, ROG NE LAŽE – L-am prins cu mâța în sac; L-am prins asupra faptului.

AO LEKAR NAČINI GREŠKU, SAKRIĆE JE ZEMLJA – Pământul acoperă toate greșelile medicilor.

AKO MALO BOLJE RAZMISLIMO – Dacă stăm să ne gândim; v. *Ako dobro razmislimo.*

AKO MALO BOLJE RAZMISLIŠ – Dacă stai să te gândești; v. *Ako dobro razmislíš.*

AKO ME I DALJE BUDE PRATILA SREĆA – Dacă voi avea noroc și pe mai departe.

AKO ME PAMĆENJE DOBRO SLUŽI – Dacă-mi aduc bine aminte; Dacă-mi amintesc bine; Dacă nu mă înșeală memoria; După câte îmi aduc aminte; După câte îmi amintesc; v. *Ako me pamćenje ne vara; Ako me sećanje ne vara; Ako se dobro sećam; Koliko se sećam; Prema onome koliko me pamćenje služi.*

AKO ME PAMĆENJE NE VARA – Dacă-mi aduc bine aminte; Dacă-mi amintesc bine; Dacă nu mă înșeală memoria; După câte îmi aduc aminte; După câte îmi amintesc; v. *Ako me pamćenje dobro služi.*

AKO MI NE MOŽEŠ POMOĆI, NEMOJ MI ODMAGATI – Dacă nu mă poți ajuta, nu-mi pune piedici.

AKO MI SE PROHTE – Dacă voi avea chef.

ADO MOGU TAKO DA KAŽEM – Dacă pot să spun așa.

AKO MORA – În caz de nevoie; v. *Za nevolju.*

AKO MORAS SVE DA ZNAS? – Dacă tot vrei să știi? Dacă vrei să le știi pe toate? v. *Ako baš hoćeš da znaš?*

AKO MU FALI I DLAKA S GLAVE – Să nu-i lipsească niciun fir de păr.

AKO MU JE VEROVATI – Dacă poți avea încredere în ce apune: Nu prea poți avea încredere în el.

AKO MU PRUŽIŠ MALI PRST, UZEĆE TI CELU RUKU – Îi dai un deget și-ți ia mâna toată; Întinde-i un deget și-o să-ți ia toată mâna; v. *Prst mu samo pruži, uhvatiće te za celu ruku; Prst mu samo pruži, uhvatiće te za celu šaku.*

AKO NAM BOG POMOGE! – Unde dă Dumnezeu pomana aia; v. *Gde nam je ta sreća?*

AKO NE BACIŠ NIŠTA UZ VODU, NE ČEKAJ NIŠTA NIZ VODU – Dormi cum ți-ai așternut; Cum ți-a așternut, așa dormi; v. *Ako ne baciš uz vodu, ne čekai nizvodno; Iz ničega ne tvori se ništa; Iz ničega ništa ne postaje; Kako prostreš, onako ćeš i ležati; Kako prostreš, tako ćeš i ležati; Kako udrobiš, onako ćeš i kusati; Kakvu ko pitu želi jesti, onakve i jufke razvija; Što poseješ, to ćeš i požneti.*

AKO NE BACIŠ UZ VODU, NE ČEKAJ NIZVODNO – Dormi cum ți-ai așternut; v. *Ako ne baciš ništa uz vodu, ne čekai ništa niz vodu.*

AKO NE CURI, A ONO KAPLJE – Dacă nu curge, pică.

AKO NEĆE BREG MAMOMEDU, MAHOMED ĆE BREGU – Dacă nu vine muntele la Mahomed, vine Mahomed la munte; v. *Ako neće breg Muhamedu, onda će Muhamedu bregu; Pametniiji popušta.*

AKO NEĆEȘ TI, HOĆE DRUGA TRI – Există o sumedenie de amatori.

AKO NE DOĐE – În caz că lipsește; În caz că nu vine; v. *Ako bude odsutan.*

AKO NEGDE ZAPNE – Dacă dai de greutateți.

AKO NEMA DRUGOG IZLAZA – Dacă nu găsiți o altă cale.

AKO NEMAȘ NIŠTA PROTIV – Dacă îți convine; Dacă n-ai nimic împotrivă; v. *Ako si saglasan; Ako ti odgovara.*

AKO NEMATE NIŠTA PROTIV – Dacă vă convine; Dacă n-aveți nimic împotrivă; v. *Ako ste saglasni; Ako vam odgovara; Ako vam se dopada.*

AKO NE MOŽEMO KAKO HOĆEMO, A MI ĆEMO KAKO MOŽEMO – Trebuie să ne adaptăm la situație.

AKO NE MOŽEȘ DA UJEDEȘ, NE POKAZUJ ZUBE – Stai cuminte; Măsoară-ți forțele; Nu face pe grozavul.

KO NE MOŽEŠ, NIJE VAŽNO – Dacă nu poți, nu mai are importanță.

AKO NEĆE BREG MUHAMEDU, ONDA ĆE MUHAMED BREGU – Dacă dealul nu vrea la Mahomed, atunci Mahomed va merge la deal; v. *Ako neće breg Muhamedu, Muhamed će bregu.*

AKO NEĆEŠ TI, ONO ĆE DRUGA TRI – Dacă renunți tu, are cine să vină.

AKO NE OTVORIŠ OČI, OTVORIĆEŠ KESU – Nu caști ochii, deschizi punga; Nu deschizi bine ochii, deschizi punga.

AKO NE PRUŽIŠ RUKU NI BOG TI NEĆE DATI MILOSTINJU – Dacă nu pui tu mâna, nici Dumnezeu nu pune mila; Pe ce pune mâna, pune și Dumnezeu mila; v. *Pomozi sam sebi, pa će ti i Bog pomoći.*

AKO NEŠTO NEMAŠ – În lipsă de altceva; v. *Mesto neće drugog.*

AKO NE UHVATI ZA GLAVU, ZA REP NIKAD – Ai grijă de unde-l apuci.

AKO NE UMEMO DOBRO DA URADIMO, BAR ĆEMO ZNATI DOBRO DA SE ODMORIMO – Nu suntem buni de nimic; Nu facem două parale.

AKO NE ZNAŠ ŠTA JE DOBRO, PITAJ ŠTA JE SKUPO – Ieftin ici, puțin porți; v. *Nisam toliko bogat da kupujem jeftine stvari.*

AKO NIJE LEPO, NIJE NI SKUPO – Bani aruncați aiurea.

AKO NISAM KUMOVAO, A JA SAM KROZ PLOT GLEDAO – Fiecare are sursele sale de informare.

AKO NISI SIGURAN, NEMOJ – Nu te băga unde nu-ți fierbe oala.

AKO NIŠTA DRUGO, BAREM... – Dacă nu se poate mai mult, măcar... .

AKO NI ZBOG ČEGA DRUGOG, ONO... – Dacă nu avem alte pretenții, măcar... .

AKO OVCA BEKNE DOK PASE, ISPAŠĆE JOJ ZALOGAJ IZ USTA – Taci și înghite.

AKO PITAJU MENE... – Dacă ar fi după mine...; v. *Ako bi zavisilo od mene... .*

AKO PRETPOSTAVIMO DA... – Dacă presupunem că... .

AKO PRIJATELJSTVO PRESTANE, NIKADA NIJE NI BILO PRAVO – Adevărata prietenie nu moare niciodată.

AKORDNA NAGRADA – Plată în acord; Salariu în acord.

AKORDNI RAD – Muncă în acord.

AKO SEBI ŽELIŠ DOBRO, ONDA... – Dacă îți dorești un bine, atunci... .

AKO SE DOBRO SEĆAM – Dacă-mi aduc bine aminte; Dacă-mi amintesc bine; Dacă nu mă înșală memoria; v. *Ako me pamćenje dobro služi.*

AKO SE DOĐE DO TOGA – Dacă se va ajunge până acolo.

AKO SE DOGODI – De-o fi și-o fi; v. *Ako se samo pojavi.*

AKO SE ISPOSTAVI DA.. – Dacă se va constata că... .

AKO SE I ZA KOGA MOŽE REĆI – Despre oricine se poate spune.

AKO SE JA PITAM – După calculele mele; După capul meu; După câte am văzut; După cât cred eu; După cât mi se pare; După mine; v. *Po mom skromnom mišljenju; Prema mojim računicama.*

AKO SE MENI MOŽE POVEROVATI! – Cine are încredere în spusele mele! v. *Ako se meni može verovati!*

AKO SE MENI MOŽE VEROVATI! – Cine are încredere în spusele mele! v. *Ako se meni može poverovati!*

AKO SE MORA, NIJE TEŠKO – Dacă-i lege, se înțelege; v. *Šta se mora, mora se.*

AKO SE MOŽE TAKO REĆI – Dacă putem spune așa.

AKO SE NE VARAM – Dacă nu mă înșel; De nu mă înșel.

AKO SE NE VREDAŠ! – Fii bun! Fii, te rog, bun! v. *Budi toliko ljubazan! Molim te, budi dobar!*

AKO SE OVAKO NASTAVI – Așa fiind; Dacă-i astfel treaba; Dacă-i treaba așa; Dacă lucrurile stau așa; v. *Ako je tako.*

AKO SE SAMO POJAVI – De-o fi și-o fi; v. *Ako se dogodi.*

AKO SE SAMO ZATRAŽI – La solicitarea oricui.

AKO SE UKAŽE PRILIKA – Dacă se ivește prilejul.

AKO S HROMIM STANUJEŠ, NAUČIĆEŠ DA HRAMLJEŠ – Cine se bagă între lupi trebuie să url; v. *Među vucima valja zavijati; S kim si, takav si; S kim te vide, s tim te pišu*

AKO SI SAGLASAN – Dacă îți convine; Dacă n-ai nimic împotriva; v. *Ako nemaš ništa protiv.*

AKO SLEPAC SLEPCA VODI, OBADVA ĆE U JAMU PASTI – Dacă conducerea e slabă, toată lumea are greutate.

AKO SLUČAJNO – Dacă din întâmplare; v. *Čistom srećom; Čudnim spletom okolnosti; Slučajnom podudarnošću.*

AKO SLUČAJNO... – În caz că...; În caz când...; În caz de...; La caz că...; La caz de...; În cazul că...; La cazul când...; v. *U slučaju da... .*

AKO SMO I BRAĆA, NISU NAM KESE SESTRE – Frate, frate, dar brânza-i pe bani; Frate, frate, dar turta-i pe bani; v. *Ljubav za ljubav, a sir za pare.*

AKO STE SAGLASNI – Dacă vă convine; Dacă n-aveți nimic împotriva; v. *Ako nemate ništa protiv.*

AKO STVARI DALJE BUDU TAKO IŠLE – Așa stând lucrurile; Dacă-i astfel treaba; Dacă-i pe așa; Dacă lucrurile stau așa; v. *Ako je tako.*

AKO SVE BUDE KAKO TREBA – Dacă dă Dumnezeu; v. *Ako Bog dâ.*

AKO SVE BUDE U REDU – În caz afirmativ; Dacă totul va fi în regulă; v. *U slučaju saglasnosti.*

AKO SVE TAKO BUDE RADIO – Dacă nu-și schimbă poziția.